

Stanovisko

vlády k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 409/2010 Sb. a zákona č. 188/2011 Sb. (sněmovní tisk č. 709)

Vláda na jednání své schůze dne 11. července 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 409/2010 Sb. a zákona č. 188/2011 Sb. (sněmovní tisk č. 709), a vyslovila s tímto návrhem zákona **nesouhlas** z dále uvedených důvodů.

1. Řešení momentálního nedostatku finančních prostředků ve veřejných rozpočtech na financování Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek sboru dobrovolných hasičů zavedením ad hoc opatření v podobě povinných odvodů z pojistného vybraného soukromými subjekty - pojišťovnami ze zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla vláda považuje za nesystémové a nekoncepční a jeho případné dopady na činnost pojišťoven a jejich klienty za obtížně přijatelné.

2. Navrhované opatření představuje pro pojišťovny nepředpokládaný zásah do jejich hospodaření, které je do značné míry určováno právem Evropské unie; to ukládá členským státům zajistit při provozování pojišťovací činnosti takový postup pojišťoven, aby jejich technické rezervy a celková solventnost zabezpečovaly jejich hlavní úlohu, a to krytí pojistných rizik. Pokud by z činnosti pojišťoven měly být hrazeny i jiné výdaje, a to stanovením zákonné povinnosti, jak je navrhováno, je nutno toto opatření považovat za opatření odporující zásadám činnosti pojišťoven. Svými nepřímými dopady by mohlo poškodit i klienty pojišťoven, a to nemožností pojišťoven dostát závazkům z pojistných smluv nebo zhoršením jejich finanční situace, popřípadě přistoupením ke zvýšení pojistného.

3. Odůvodnění navrženého zavedení povinného odvodu právě z pojistného na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla tím, že významná část náplně činnosti hasičských sborů je tvořena zásahy při dopravních nehodách, je nedostatečné. Důvodová zpráva neobsahuje ani orientačně kvantifikaci nákladů hasičských sborů na zásahy související s dopravními nehodami. Opodstatněnost odvodu ve výši 6 % z vybraného pojistného tudíž není ničím podložena.

4. Vláda se neztotožňuje ani s tvrzením, že navrhovaná právní úprava nemá negativní dopad na státní rozpočet a rozpočty krajů, neboť by nepochybně vyvolala výdaje veřejných rozpočtů, spojené s přerozdělováním získaných finančních prostředků, a to jak u státu, tak u krajů. Nezanedbatelné jsou rovněž náklady pojišťoven spojené s plněním nové odvodové povinnosti, která bezesporu představuje administrativní zátěž na tyto podnikatelské subjekty, jejichž kvantifikací se důvodová zpráva nezabývá. Nelze nezmínit ani další možný nežádoucí negativní dopad na podnikatelské prostředí - podnikatele provozující vozidla, a to v důsledku pravděpodobného zvýšení pojistného u pojištění odpovědnosti z tohoto provozu.

5. Nekoncepčnost navrženého opatření vláda shledává i ve skutečnosti, že právní řád České republiky již obdobnou situaci řeší, když ukládá povinnost osobám, jejichž protiprávní jednání vyvolalo náklady na složky integrovaného záchranného systému, konkrétně na zdravotnickou záchrannou službu, uhradit zdravotní pojišťovně náhradu těchto nákladů. Obdobné řešení i ve vztahu k nákladům hasičských sborů vynaloženým při zásazích u dopravních nehod, a to s využitím institutu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, by vláda považovala za spravedlivější.

6. Předložený návrh zákona dále vykazuje závažné právní a legislativně technické nedostatky, kterým je zejména nesystémové promítnutí navržené právní úpravy do právního řádu České republiky, která je nevhodně zařazena do zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, s jehož obsahem, kterým je úprava podmínek provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti a výkonu dohledu v pojišťovnictví, věcně vůbec nesouvisí. Rovněž nekoncepční je rozšíření dohledové působnosti České národní banky, spočívající v kontrole správnosti a včasnosti odvodu části pojistného, který ve skutečnosti představuje zvláštní druh nepřímé daně, a tuto kontrolu je v této souvislosti nutno hodnotit jako kontrolu daňovou. Tento druh kontrolní činnosti nekoresponduje s koncepcí dohledu nad finančním trhem vykonávaným Českou národní bankou, který je v oblasti provozování pojišťovnictví zaměřen na péči o bezpečné fungování a rozvoj tohoto segmentu finančního trhu, přispívání ke stabilitě finančního systému a pojišťoven a na ochranu zájmů pojistníků, pojištěných a dalších oprávněných osob. Dále v předloženém návrhu zákona chybí úprava výkonu správy předmětného veřejnoprávního odvodu, a to jak po institucionální, tak i po procesní stránce, což by mělo za následek jeho obtížnou realizovatelnost v praxi.